

# Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Szczepan Twardoch i (nie)fikcje - literatura – publicystyka - formy zaangażowania"

Katowice, 16-17 kwietnia 2026

**16 KWIETNIA, CZWARTEK, UNIwersYTET ŚLĄSKI, WYDZIAŁ  
HUMANISTYCZNY, UL. UNIwersYTECKA 4**

9.30: Otwarcie konferencji. Wystąpienia przedstawicieli organizatorów: Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Biblioteki Śląskiej

9.45 – 12.00: **Sesja plenarna**

prof. Dariusz Nowacki (Uniwersytet Śląski): *Marka Twardoch*

prof. Zbigniew Kadłubek (Uniwersytet Śląski): *Pyk, pyk z fajeczki. Śląskie, nierzeczywiste*

prof. Wojciech Śmieja (Uniwersytet Śląski): „*Ōpa, śpicie?*” *Refleksje o śląskich dziadkach w twórczości (nie tylko) Szczepana Twardocha*

prof. Ryszard Kaczmarek (Biblioteka Śląska): *Opowieść Twardocha o dziejach Śląska. Refleksje historyka*

12.00: Przerwa kawowa

12.30 – 14.00: Sesje uczestników:

**1) Tożsamość na pograniczach/ moderacja: Kornelia Ćwiklak**

Eugenia Prokop-Janiec (Uniwersytet Jagielloński): *Nowe rozrachunki inteligencje? Twardocha kłopot z inteligencją*

Dorota Dąbrowska (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego): *Twardoch wobec polskości – analiza eseistyki pod kątem sposobów konstruowania tożsamości*

Michelle Kawaletz (Uniwersytet Eberharda Karola w Tybindze): *Tożsamość (Alojza Pokory) wyrażana poprzez język za pomocą Code-Switch*

Wojciech Browarny (Uniwersytet Wrocławski): *Opcje i warstwy Śląska. Społeczno-przestrzenne struktury regionu w prozie Szczepana Twardocha*

14.00: Lunch

**15.00 – 17.00: Sesje równoległe. Sala 1**

## **2) Topografie pamięci i wyobraźni / moderacja Eugenia Prokop-Janiec**

Kornelia Ćwiklak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *Szczepan Twardoch i Niemcy. Niemieckie imaginarium w powieściach śląskiego pisarza*

Natalia Żarska (Uniwersytet Wrocławski): *Szaleńcy i szaleństwo w powieściach Szczepana Twardocha*

Jarosław Petrowicz (Wieluńskie Towarzystwo Naukowe): *O związkach z miejscem w wybranych utworach Szczepana Twardocha*

Patryk Stryjewski (Uniwersytet Wrocławski): *Genius loci w kryzysie: duchy miejsc w prozie Szczepana Twardocha*

Kinga Łęgowik: *Echo przeszłości, głos pogranicza: mity Twardocha i sztuka ich reinterpretacji*

### **15.00 – 17.00: Sesje równoległe. Sala 2**

#### **3) (De)mitologizacje i afekty / moderacja: Grażyna Maroszczuk**

Sławomir Jacek Żurek (Katolicki Uniwersytet Lubelski): *Demitologizacja świata polskich Żydów w twórczości Szczepana Twardocha*

Joanna Bednarska-Rydzewska (Uniwersytet Łódzki): *Możliwe światy przemocy. Twardoch między Lebensborn a Matką Polską*

Dobrawa Lisak-Gębala (Uniwersytet Wrocławski): *Przepisywanie ikonicznych dźwięków II wojny światowej w „Królestwie” Szczepana Twardocha*

Joanna Maj (Uniwersytet Wrocławski): *Afektywna przemoc. Etyczne implikacje doświadczania przeszłości w narracjach literackich Szczepana Twardocha*

Jakub Wietecha (Uniwersytet Wrocławski): *Motyw walki w wybranych dziełach Szczepana Twardocha*

17.00 – 19.00: Przerwa

19.00: Teatr Śląski im. S. Wyspiańskiego (Rynek 10). Spektakl *Byk* S. Twardocha

20.30: Rozmowa z Robertem Talarczykiem (prowadzi Krystian Węgrzynek)

## **17 KWIETNIA, PIĄTEK, BIBLIOTEKA ŚLĄSKA, PLAC RADY EUROPY 1**

### **9.00 – 10.30: Sesje równoległe. Sala 1**

#### **4) Formy doświadczenia / moderacja: Wojciech Kunicki**

Agnieszka Czyżak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu): *„Tak blisko prawdy, jak potrafię” – wokół „Null” Szczepana Twardocha*

Marek Mikołajec (Uniwersytet Śląski): *Niegdysiejsze wstydy, o literackim wychodzeniu z siebie, będąc sobą, w pisarstwie Szczepana Twardocha*

Piotr Gorliński-Kucik (Uniwersytet Śląski): „Okrutny” narrator. Egzystencja według „Dracha”

Alicja Bemben (Uniwersytet Śląski): „Forma jest wszystkim” – „Sternberg” Szczepana Twardocha, czyli co fikcyjna rewolucja mówi nam o postprawdziwym(?) świecie

### **9.00 – 10.30: Sesje równoległe. Sala 2**

#### **5) Narracja, podmiot, bohater / moderacja: Sławomir Jacek Żurek**

Łukasz Bieniasz (Uniwersytet Wrocławski): *Antropiczny bohater i wieloświat: literacki eksperyment w „Wiecznym Grunwaldzie” Szczepana Twardocha*

Krystian Węgrzynek (Biblioteka Śląska): *Opowieść idola. O wzniosłym podmiocie narracji w prozie Szczepana Twardocha*

Piotr Wojtaszek (Uniwersytet Rzeszowski): *Fantasta mimowolny. Wątki fantastyczne w twórczości Szczepana Twardocha*

Justyna Szlachta-Ignatowicz (Uniwersytet Warszawski): *Żona (towarzyszka życia) i kochanka – dwie postaci kobiece w „warszawskich” powieściach Szczepana Twardocha*

10.30: Przerwa kawowa

11.00 – 12.30: Rozmowa ze Szczepanem Twardochem (prowadzi Krzysztof Łęcki)

12.30: Lunch

### **13.30 – 16.30: Sesja nr 6**

#### **6) Między ideami, kulturami i językami / moderacja: Natalia Żarska**

Wojciech Kunicki (Uniwersytet Wrocławski): *Czy Twardoch zrobił z Ernsta Jüngera teokratycznego liberala?*

Zbigniew Jazienicki (Uniwersytet Warszawski): *Stany wyjątkowe nowoczesności. Szczepan Twardoch i myśl konserwatywna Republiki Weimarskiej*

Łukasz Stec (Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu): *Obsesja, żywioł, katastrofa: tropy melvillowskie w „Królu” Szczepana Twardocha*

Rafał Biskup (Uniwersytet Wrocławski): *Powieści Szczepana Twardocha w oczach niemieckiej krytyki („Morfina”, „Drach”, „Pokora”)*

Magdalena Poniecka (Uniwersytet Łódzki): *Strategie translacyjne wariantów dialekalnych a proces konstrukcji tożsamości w niemieckojęzycznym przekładzie powieści „Drach” Szczepana Twardocha*

16.30: Zakończenie konferencji

PATRONATY:

Patronaty medialne:

Radio Katowice

TVP 3 Katowice

„Dziennik Zachodni”

Ślązag.pl

Śląska Opinia

Miesięcznik „Odra”

Miesięcznik „Śląsk”

Patronat honorowy:

Rada Języka Śląskiego. Rada Ślōnskigo Jynzyka

Partner projektu:

Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach

Konferencja objęta jest mecenatem Miasta Katowice

Komitety Honorowy:

prof. dr hab. Ryszard Koziołek, Rektor UŚ

dr Artur Madaliński, Dyrektor BŚ

prof. dr hab. Marcin Cieński, Dziekan Wydz. Filologicznego UW

prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek, Zastępca Dyrektora BŚ ds. Instytutu Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej

prof. dr hab. Dariusz Pawelec, Dyr. Instytutu Polonistyki UŚ

prof. dr hab. Adam Dziadek, Dziekan Wydz. Humanistycznego UŚ

Komitety Organizacyjny:

Komitety Organizacyjny:

dr hab. prof. UŚ Grażyna Maroszczyk

dr hab. prof. UWr Wojciech Browarny

dr Rafał Biskup (UWr)

dr Krystian Węgrzynek (BŚ)